

ПЕРШЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ГІРСЬКОЇ ЧЕЧИТКИ (*ACANTHIS FLAVIROSTRIS*) У ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В.О. Новак¹, В.В. Новак²

¹ Голосківська ЗОШ I–III ступенів; вул. Перемоги, 38, с. Голосків, Летичівський р-н, Хмельницька обл., 31535, Україна
Holoskiv school of general education; Peremogy str., 38, Holoskiv, Letychiv district, Kmelnitsky region, 31535, Ukraine

² Барський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Михайла Грушевського; майдан Грушевського, 1, м. Бар, Вінницька обл., 23000, Україна
Mykhaylo Hrushevsky Humanitarian and Pedagogical College of Bar; Hrushevsky Square, 1, Bar, Vinnytsia region, 23000, Ukraine

✉ В.О. Новак (V.O. Novak), e-mail: vovanovak@rambler.ru

First observation of the Twite (*Acanthis flavirostris*) in Khmelnytsky region (West Ukraine). - V.A. Novak, V.V. Novak. - *Berkut*. 26 (1). 2017. - We observed flocks of the Twite numbered 5 to 70 individuals near the village of Rusanivtsy (Letychiv district) throughout January 2017. They fed with other birds on reaped fields of sunflower and thickets of weeds near the river South Bug. [Ukrainian].

Key words: fauna, vagrant, wintering, feeding, flock.

Зграї гірських чечіток зустрічалися протягом січня 2017 р. біля с. Русанівці Летичівського району. Вони годувалися разом з іншими птахами на полях соняшника та в заростях бур'янів біля р. Південний Буг.

Ключові слова: фауна, заліт, зимівля, годівля, зграя.

Гірська чечітка (*Acanthis flavirostris*) на території України є рідкісним залітним видом (Фесенко, Бокотей, 2002; Grishchenko, 2004). Достовірних даних по реєстрації її на Хмельниччині до останнього часу не було (Храневич, 1929; Гулай та ін., 1996; Новак, Новак, 1998; Новак, 2010).

Перша знахідка виду на території області зафіксована у зимовий сезон 2016/2017 рр. Протягом грудня – лютого в околицях с. Русанівці Летичівського району нами обстежувалися поля злушеного соняшника, ділянки крутосхилів серед полів, зарослих ширицею, лободою, свиріпою та іншими трав'янистими рослинами, долина р. Південний Буг та долини серед полів, які заросли чагарниками й верболозами. Тут постійно трималося велике скупчення дрібних горобиних, переважно в'юркових (Fringillidae), вісянкових (Emberizidae), польових горобців (*Passer montanus*) та рогатих жайворонків (*Eremophila alpestris*). Загалом у зграях відмічалось до 800 особин різних видів.

10.01.2017 р. вперше було виявлено до 20 особин гірських чечіток, які разом із польовими горобцями та коноплянками (*Acanthis cannabina*) годувалися насінням лободи та шириці на межі поля й берегового схилу р. Південний Буг. Вже 12.01 тут годувалося до 70 особин. Птахи були досить довірливі, підпускали на відстань до 10 м. 15.01 було відмічено лише 12 особин, які пролетіли

з поля в долину р. Південний Буг (на південь). 17–18.01 при детальному обстеженні (разом з О.С. Настаченком) усю територію виявлено не більше 10 особин, що зграйкою з іншими в'юрковими летіли над полем у західному напрямку. Востаннє чечітки фіксувалися 29.01: до 25 особин моновидовою зграйкою пролетіли над полем у північному напрямку, а ще 5 особин годувалися залишками соняшника на полі в полівидовій зграї (до 300 ос.).

Слід відмітити, що цього зимового сезону в регіоні спостерігалася найпотужніша інвазія рогатого жайворонка та пуночки (*Plectrophenax nivalis*) за всі роки наших досліджень (1989–2017 рр.).

ЛІТЕРАТУРА

- Гулай В.І., Матвєєв М.Д., Новак В.О. (1996): Птахи Хмельницької області (фауністична характеристика). Кам'янець-Подільський. 1-30.
- Новак В.О. (2010): Попередній аналіз орнітофауни проєктованого Національного природного парку «Верхнє Побужжя». - Подільський природничий вісник. Кам'янець-Подільський. 1: 132-152.
- Новак В.О., Новак Л.М. (1998): Орнітофауна Хмельницької області (фауністична характеристика). Хмельницький. 1-46.
- Фесенко Г.В., Бокотей А.А. (2002): Птахи фауни України. К. 416.
- Храневич В.П. (1929): Матеріяли до орнітофауни західних округ України. - Зап. Кам'янець-Подільської наук.-дослід. катедри. Полтава: Держ. вид-во України. 1: 5-43.
- Grishchenko V. (2004): Checklist of the birds of Ukraine. - Беркут. 13 (2): 141-154.